

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 201/19

KLAGER: Chris Rynning
PUBLIKASJON: E24
PUBLISERINGSDATO: 12.05.2019
STOFFOMRÅDE: Økonomi
SJANGER: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Kildebruk og kontroll av opplysninger, saklighet og omtanke, tittel og ingress, den samtidige imøtegåelsesretten
REGISTRERT: 08.10.2019
BEHANDLET I PFU: 25.03.2020
BEHANDLINGSTID: 167 dager
KLAGEGRUPPE: Næringsdrivende
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER: Parallellklage mot VG (sak 202/19)

SAMMENDRAG:

E24 publiserte **søndag 12. mai 2019** en lengre artikkel på nett. Tittelen var: «**Kina-hjelperen**». Ingressen:

«Aksjonærene satset stort på selskapet til den profilerte Kina-investoren Chris Rynning – og tapte alt. Minst én milliard kroner ble overført til skatteparadis og selskaper under nordmannens kontroll. Da alarmen gikk, hadde Rynning allerede blitt Innovasjon Norges gründerhjelper i Kina.»

Artikkelen startet med å omtale det norske statsbesøket i Kina i april 2017.

Det ble vist et bilde av Chris Rynning sammen med flere norske statsråder og lederen for Innovasjon Norge, Anita Krohn Traaseth. En avtale om en ny storsatsing for norske gründere i Kina, Nhack-avtalen, ble signert.

«Det er Rynning som står bak gründer-satsingen. Gjennom investerings-selskapet Nhack skal han hjelpe norske oppstartsselskaper til å lykkes i det folkerike landet. Som betaling for hjelpen må gründerne gi Nhack eierandeler. Det skal kun gå halvannet år før Innovasjon Norge avviker samarbeidet. De mener gründerne ikke får hjelpen Rynning-selskapet lovet.

Samtidig jakter en amerikansk forretningsmann på svar. Hvor har det blitt av de to milliardene som aksjonærene investerte i Rynnings forrige selskap?»

Artikkelen går tilbake til Kina i 2006.

Under mellomtittelen «**Suksesshistorien**» beskrives selskapet Origo Partners, der Rynning er direktør. Pilene peker oppover da Rynning tar selskapet på London børs: «**Selskapets hovedkontor står registrert på Isle of Man, det lille skatteparadiset i havgapet mellom England og Nord-Irland. Men dette er bare en postboksadresse. Rynning og ansatte opererer fra Beijing. Origos plan er å investere i nye markeder i Asia. Selskapet vinner raskt investorenes tillit. De neste årene spytter de inn totalt 240 millioner dollar i Origo, rundt to milliarder norske kroner etter dagens kurs.**»

Artikkelen omtaler deretter at Chris Rynning raskt bygger opp anseelse som en av de mest erfarne norske Kina-investorene. I 2014 etableres det kontakt mellom Rynning og Innovasjon Norge. I løpet av de neste årene deltar Rynning på flere ulike gründerarrangementer.

Men samtidig er aksjonærene i Origo Partners misfornøyde, står det i artikkelen: «**Store verdier er borte fra investeringselskapet. I 2015 går Rynning brått av som direktør.**»

Rynning går imidlertid raskt i gang med nye prosjekter. Han kontakter Innovasjon Norge og at de skal bidra til Nhack – hans nye selskap som skal hjelpe norske gründerne til Kina-suksess: «**Men Nhack er også et venturefond som Rynning vil tjene penger på. Største eier er Rynnings eget investeringselskap Amalie International Holding, registrert på De britiske jomfruøyer. E24 har sett dokumentasjon på at Nhack har bedt gründerne gi fra seg betydelige eierandeler, og laget klausuler som sikrer Nhack mot tap hvis gründerne ikke lykkes.**»

«**Innovasjon Norge, som la ned sitt eget gründerprogram i Shanghai et drøyt år tidligere, ser nå en ny satsingsmulighet. De har tiltro til trønderen. [...] I stedet for å gi Nhack penger, forteller [Innovasjon Norge] at de sa ja til å «bidra med arbeidsinnsats og vårt gode navn og rykte»**

«**[...] Mens Innovasjon Norge starter samarbeidet med Rynning [2017], inntar amerikaneren John Chapman styrelederstolen i trønderens forrige investeringselskap, Origo Partners. Det går ikke lang tid før Chapman slår alarm.**»

Artikkelen går tilbake til 2014. Under mellomtittelen «**Milliardkollapsen**», står det:

«**Det er tre år siden Origos investeringer ble verdsatt til to milliarder kroner. Nå er halvparten borte. Investorene begynner å bli urolige. Administrerende direktør Chris Rynning forsikrer at de ikke kunne forutsett de store tapene. Han skylder på utfordrende markedsforhold i årsrapporten for 2013. Aksjonærene vil ikke slå seg til ro med forsikringene fra Rynning. På en generalforsamling vedtar de å selge alle investeringene, slik at aksjonærene kan få tilbake så mye penger som mulig. I tillegg blir det flertall for kostnadsutt og direktøravganger. Kort tid senere velger Rynning å gå av. Rynning fortsetter likevel å være involvert i et tilknyttet selskap, kalt Origo Advisors. De neste årene blir nesten ingen av investeringene solgt. Origo forklarer investorene at de vil vente til markedsforholdene blir bedre.**

I dag er nær hele milliardkapitalen tapt, dokumenter er borte, og investeringene ettergåss av ny styreleder.»

«E24 kan nå avsløre hvor store deler av Origo-investorenes penger forsvant. En kartlegging av flere hundre sider med årsregnskaper, børsmeldinger og interne dokumenter, viser at:

- Over 100 millioner dollar gikk tapt i selskaper registrert på De britiske jomfruøyer, Caymanøyene og andre skatteparadiser. Flere er rene skall-selskaper uten egen virksomhet. Ny ledelse vet ikke om disse investeringene har hatt reell verdi.
- Fra 2008 og gjennom en tiårsperiode ble minst 10 millioner dollar overført til det Rynning-kontrollerte selskapet Origo Advisors Limited (OAL) på De britiske jomfruøyer, ifølge interne regnskapsanalyser. Rynning etablerte selskapet og eide det sammen med Origos finansdirektør Niklas Ponnert. Rynning satt også i OALs styre.
- Mens Rynning var direktør investerte også Origo Partners 6,8 millioner dollar i et annet selskap eid av Rynning og Ponnert: China Commodities Absolute Return, registrert på Isle of Man. Da selskapet ble avviklet, fikk Origo tilbake 13.800 dollar, viser dokumenter E24 har fått tilgang til.

Rynning intervjues:

«Chris Rynning forsvarer Origos investeringer i skall-selskaper i skatteparadiser, som han sier ble godkjent av aksjonærer, uavhengig styre, revisorer og børsmyndigheter. – Dette kan fremstilles som at det her er noe mistenksomt, men det er det absolutt ikke, og det er helt lovlig industripraksis og faktisk absolutt nødvendig hvis du skal investere i Kina, sier han.

Konfrontert med overføringene til Origo Advisors Limited (OAL) avviser Rynning at selskapet fikk utbetalt så mye som ti millioner dollar. Han oppgir først at et «veldig, veldig lite beløp» ble utbetalt til lønninger, ettersom Origos ansatte ble flyttet over til OAL i 2015. Senere vedgår Rynning i en epost at utbetalingene har beløpt seg til 5,1 millioner dollar, tilsvarende 43 millioner kroner. Han kaller det betaling for «mange års drift av store team».

Origos årsregnskaper forteller også om millionoverføringer i flere år før 2015, men Rynning sier disse pengene kun var regnskapsmessige avsetninger, som aldri ble utbetalt. Han avviser også at han noen gang kontrollerte selskapet.

Rynning kaller E24s opplysninger om China Commodities Absolute Return (CCF) «direkte misvisende og helt feil», og nekter for at han tjente penger på selskapet. Finansdirektør Niklas Ponnert har ikke besvart E24s henvendelser.»

Under mellomtittelen «Oppryddingen» intervjues Origos nye styreleder, John Chapman. Intervjuet finner sted i New York høsten 2018.

«Chapman ble hentet inn i Origo høsten 2017. Oppdraget han fikk var å finne ut hvor aksjonærenes penger hadde tatt veien.

– Årsregnskapene viser at Origo hentet rundt 240 millioner dollar fra investorene, i all hovedsak under Rynnings ledelse. Nesten alle disse pengene har gått tapt, sier Chapman. [...] Det siste året har ny ledelse drevet en intens jakt på dokumenter fra Origos virksomhet under Rynnings ledelse.

– Nesten alle selskapets dokumenter er i Kina under kontroll av et selskap registrert på De britiske jomfruøyer, som igjen er kontrollert – eller ble kontrollert – av Rynning. Så det er vanskelig å forstå hva det var som gjorde at alle disse pengene gikk tapt. Vi har gang på gang bedt om tilgang til dokumentene, men ingenting har skjedd, sier

styrelederen.»

Nå har han hyret inn advokater.

Under mellomtittelen «Konfrontasjonen» intervjues Chris Rynning i Oslo i februar 2019

«Rynning vedgår at avkastningen i Origo Partners «har vært elendig», men understreker at «det er ingenting som er dokumentert ulovlig».

- Det er overhodet ingenting ulovlig som har skjedd, gjentar han.

Rynning avviser at milliardkapitalen til Origo er tapt, fordi investeringene som er nedskrevet, igjen kan stige i verdi: At han selv hadde eierskap i selskaper Origo investerte i, mener han er uproblematisk.

- Det er jo sånn at de aller fleste forvaltere i investeringsbransjen ønsker at du skal ha et *skin in the game* - at du tror såpass mye på investeringen at du er villig til å bruke dine egne sparepenger på det. Rynning anklager ny ledelse for å være «aktivister» som motiveres av å drive ned verdien på Origos gjenværende investeringer.

- Jeg mener at det er mange her som er interessert i å holde andre aksjonærer borte fra selskapet. Ha fullstendig kontroll over selskapet, og si at alt bare er helt ille, sier han.»

Under mellomtittelen «Forklaringene» fremkommer det at Rynnings tidligere investeringselskap er helt ny informasjon for Innovasjon Norge. De gjorde ingen bakgrunnsjekk av Rynning.

Under mellomtittelen «Bruddet» opplyses det at mens «E24 har arbeidet med denne saken har Innovasjon Norge likevel valgt å avslutte samarbeidet med Nhack og Chris Rynning». Innovasjon Norge hevder samarbeidet er avsluttet fordi selskapet endret karakter, og ikke var rådgivende lenger. Mens Nack mener det er E24s henvendelser siden august som har gjort at samarbeidet har opphørt.

Til siste i saken står det også: «Chris Rynning har fått oppleve hele denne saken før publisering. Rynnings advokat, Kim Ellertsen i Advokatfirmaet Elden, har sendt E24 følgende kommentar på vegne av sin klient: «Alle beslutninger om strukturer og eierskap rundt Origo ble godkjent av profesjonelle eiere, uavhengige styre, samt revisorer og børsmyndigheter, og ikke av Rynning, slik det fremstilles her. Rynning gikk selv av etter en omstilling i selskapet for over fem år siden, og det var ikke en eneste anmerkning mot selskapet i den perioden Rynning var leder. Rynning har ikke vært fornøyd, han heller, med de tidlige resultatene i selskapet og håper at nåværende ledelse får gjennomført salg og realiseringer. Rynning har ellers mange gode investeringer i sin portefølje og har kun mottatt positiv tilbakemelding fra Innovasjon Norge og andre partnere i perioden som styreleder i nHack. Rynning opplever at E24 (etter ett års arbeid) fremsetter ukritisk en rekke påstander fra kilder som ikke etterprøves godt nok, samt en hel rekke faktafeil. For eksempel «kontrollerer» ikke Rynning noen av selskapene som det refereres til, samt at omtalene av holdingselskaper i skatteparadis er unyanserte, da det er regulatorisk nødvendig med slike selskaper for å være i stand til å investere i Kina, noe som også var gjennomgående industripraksis. Det er en forskjell på å ha gjort dårlige investeringer i en sektor som har kollapset globalt, og feilaktige insinuasjoner om mulige ulovligheter.»

Artikkelen var illustrert med flere bilder, blant annet et større bilde av Chris Rynning. PDF-utskrift av artikkelen ligger i mappa.

Nettversjonen kan leses her: <https://e24.no/spesial/2019/kinahjelpen>

Klager er Chris Rynning. Han mener artikkelen mistenkeliggjør ham. Klager reagerer på følgende:

- Ensidig og ubalansert i kildebruk, faktiske feil og sentrale opplysninger utelatt, jf. VVP 3.2 om bredde og relevans i kildebruk og kontroll av opplysninger.
- Inngressen har et innhold det ikke er dekning for, jf. VVP 4.4 om at det skal være dekning for tittel og ingress. (også 3.2)
- Artikkelen har en omtrentlig i begrepsbruk «og underspiller [...] de strenge reglene og den kontroll som følger med driften i et børsnotert selskap og det faktum at det å investere er forbundet med risiko», jf. VVP 4.1 om saklighet. (også 3.2)

Inngressen - VVP 4.4/3.2/4.1.

Klager mener ingressen gir et feilaktig inntrykk av at han har drevet en ulovlig og uetisk virksomhet og stukket av med aksjonærenes penger. Dette er det ikke dekning for, skriver klager.

Det er feil når det står at aksjonærene «**tapte alt**», skriver klager. Selskapet Origo Partners er ikke konkurs og var det heller ikke i 2014 da klager fratrådte som daglig leder: «Ved årsslutt i 2018 var substansverdien i selskapet over 48.5 millioner norske kroner (6,3 millioner USD), [...] Senest fredag 27 september 2019 anbefalte selskapet å utbetale ytterligere rundt 20 millioner kroner i utbytte til aksjonærene, samt å auksjonere selskapets portefølje i kombinasjon med signaler om ytterligere realiseringer for aksjonærene.»

Når det står, «**Selskaper under nordmannens kontroll**», er dette feil, skriver klager: «Ingen av selskapene det ble investert i, eller utbetalt honorar til, har noensinne vært kontrollert av meg. Kanskje sikter ingressen til selskapet Origo Advisors (OAL), men Origo Advisors har aldri vært kontrollert av meg.»

Beløpet, «**minst én milliard kroner ble overført**», er feil. «E24 summerer beløpene på investeringer, lønn og honorarer i perioden og fremstiller dette som «overføringer til skatteparadis og selskaper under min kontroll».

«Jeg mottok personlig omtrent 2.5 millioner dollar over 12 år i lønn, pensjoner og bonuser, og all kompensasjon til meg var godkjent av uavhengige styre, profesjonelle aksjonærer, revisorer og børsmyndigheter. Dette er offentlig tilgjengelig informasjon. E24 har videre regnet om dollarbeløpene som Origo investerte eller betalte i lønn til norske kroner på artikkeldagens kurs. Hoveddelen av Origos investeringer ble gjort mellom 2006 og 2010 da den norske kronen var ca. 30 -40 prosent sterkere. Når E24 bruker «artikkeldagens kurs» for sine beregninger blir beløpenes størrelse 30-40 prosent høyere enn det som er korrekt.»

Klager mener begrepet «**overført**», i denne konteksten, skaper en mistanke om uryddig forretningsdrift: «Origo Partners er et børsnotert investeringsselskap, og selskapets formål var å investere i andre selskaper. Selskapet «overførte» ikke, det «investerte» eller «kjøpte» andeler i andre selskaper.

Klager minner om at Origo Partners er et børsnotert ved London Stock Exchange. «Selskapet har hatt et uavhengig styre, eksterne revisorer, profesjonelle aksjonærer og er underlagt børsreglementet. *Alle investeringer fra Origo var styrebehandlet, og godkjent av store institusjonelle aksjonærer og revisorer.* Hvis jeg hadde «overført» 1 milliard kroner til selskaper kontrollert av meg selv, og alle pengene var «tapt», ville børs, revisorer, styre og aksjonærer ha stanset slik

aktivitet. Jeg ville også ha blitt kontaktet av politi og kredittmyndigheter. Jeg har aldri på noe tidspunkt blitt kontaktet av noe lands politi eller kredittmyndighet. Påstandene er feilaktige, absurde og grovt krenkende.»

E24 leste opp artikkelen for klager på telefon før publisering, «hvorpå jeg tilbakeviste innholdet og benektet påstandene på det sterkeste, påpekte mange flere feil enn det jeg har tatt med i denne klagen. Jeg var tydelig på at artikkelen var feil og helt absurd vinklet, og at gikk mye lenger enn har dekning for. Det å få lest opp en artikkel på telefon har liten hensikt, hvis ikke oppleseren evner å ta til seg ny informasjon, men kun regner med at dermed er det «presse etiske» unnagjort, og en dekningsløs artikkel kan settes på trykk med enorme personlige og profesjonelle konsekvenser.»

Utelatelse av opplysninger - VVP 4.1 og 3.2

Artikkelen utelater informasjon om industripraksis om investeringer i Kina:

«Ingressen mistenkeliggjør «**skatteparadis**», uten at E24 nevner eller tar hensyn til følgende vesentlige opplysninger som ville ha endret leserens syn på saken: I den aktuelle perioden (og fortsatt) var det alminnelig industripraksis å investere i Kina gjennom skallselskaper i skatteparadis. Hvis kinesiske selskaper ønsket tilgang til utenlandske investorer, var registreringer i skatteparadis nødvendig. Nærmest uten unntak er bruk av skallselskaper i skatteparadis den måten utenlandske fond kan investere i kinesiske selskaper. Også det norske oljefondet benytter denne praksisen hyppig, noe E24 omtalte i vedlagte artikkel fra mars 2018 bekrefter. [...] Ettersom innklagde artikkel i hovedsak handler om investeringer i Kina, er opplysninger om industripraksis og investorens behov for skallselskaper for å investere i Kina helt avgjørende for å forstå saken.

E24 var kjent med at praksisen var standard. Likevel har E24 kun lagt denne opplysningen til en avsluttende kommentar fra meg, etter at de har fjernet min troverdighet som kilde gjennom uriktige påstander. Dette mener jeg bryter med VVP 3.2 om valg av bredde i kilder og med 4.1 og saklighet. E24 har sett bort fra dette helt avgjørende premisset i artikkelen. Resultatet er unødig mistenkeliggjøring av meg og av en praksis som var alminnelig for formålet.»

Artikkelen utelater interessekonflikter mellom Chapman og Origo Partners.

«Et annet premiss som artikkelen ikke opplyser om er tidligere interessekonflikter mellom Origo Partners og E24s hovedkilde John Chapman. [...] E24 unnlater å skrive at John Chapman er advokat, engasjert av Origo-aksjonæren Brooks Macdonald, et stort britisk investeringsselskap, og at Brooks Macdonald har saksøkt Origo Partners ved flere anledninger. Disse sakene har Chapman og Brooks Macdonalds enten tapt eller forlikt. E24 burde ha opplyst om interessekonflikten mellom Origo og Chapmans kunde, slik at leseren kunne ha gjort seg opp en mening om Chapmans troverdighet som kilde, og mulige motiver for å fremme sine påstander nå, *fem år* etter at jeg gikk av som leder for selskapet. Med Chapman som primærkilde bryter E24 her med prinsippet om bredde og relevans i valg av kilder.»

Klager mener at «i sum» leses saken som at «jeg overførte en milliard av aksjonærenes penger til mine egne selskaper i skatteparadis. Det er en uriktig, grov og belastende påstand som E24 ikke har dekning for».

Oppsummert til punktene:

VVP 3.2 - bredde og relevans, utelatelse av viktige info:

Klager mener E24 har sett bort fra mye av informasjonen han gav dem, mens de holder fram min motpart som sannhetsvitne: «I dette tilfellet bringer man en ensidig fortelling med store kildesvakheter, mens mine kommentarer er samlet i et avsnitt helt til slutt, nærmest bare for å vise at man i alle fall har hatt kontakt med meg. Det virker som om publiseringen er løst på denne måten for at ikke korreksjoner og motstemmer skal forstyrre den fortellingen man har bestemt seg for å formidle på forhånd.»

Klager skriver: «Jeg beklager at profesjonelle investorer i Origo Partners har tapt penger på papiret (regnskapsmessige nedskrivninger). Samtidig har alle aksjonærer vært klar over at investeringene var av «høy-risiko» natur. Det er hverken kriminelt, eller uvanlig at investeringer ikke gir den avkastning man forventer eller håper.»

VVP 4.4 - ingressen «Aksjonærene har ikke tapt alt og jeg har ikke «stukket» unna «minst 1 milliard kroner» i skatteparadis-selskaper under min kontroll.»

VVP 4.1 «Med basis i journalistenes metodebruk og manglende kildekritikk, er det åpenbart at saken, hvis den i det hele tatt skulle publiseres, måtte løses på en helt annen måte. Her er ikke lagt vekt på «saklighet og omtanke i innhold og presentasjon», og sakens totale løsning går åpenbart lengre enn det er dekning for.»

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

E24 avviser brudd på god presseskikk. E24 anfører at artikkelen beskriver de faktiske forhold. Det vises til skriftlige kilder og til Rynning selv. Det opplyses at E24, gjennom flere måneder, har hatt omfattende kontakt med Rynning, før publisering, og at han har kommet «behørig til orde i vår journalistikk. [...] Rynning er den kilden som får komme mest til orde på trykk». E24 mener klagers beskrivelser av saken ikke stemmer med hva E24 faktisk har publisert. E24 mener klager i klagen mistenkeliggjør seg selv *langt mer* enn det E24 har gjort i artikkelen.

1. Ingressen - fakta, saklighet, opplysninger, dekning, etc

E24 hevder ingressen beskriver de faktiske forhold. Det konkluderes ikke med at forholdene er ulovlige eller uetiske, slik klager hevder. Omtalen er deskriptiv, ikke normativ, skriver avisen.

Når det gjelder «**aksjonærene** [...] **tapte alt**», så er det for alle praktiske formål det som har skjedd, skriver E24: «Selskapet er ikke konkurs, men det er i realiteten ingenting igjen av investeringene. Det ble investert 240 millioner dollar i Origo. Verdiene i selskapet var ved utgangen av 2018 beregnet til å være 6,3 millioner dollar. Det tilsvarer et verdifall på over 97 prosent, noe som i denne sammenheng er å omtale som alt.»

Når det gjelder «**selskaper under nordmannens kontroll**», så gjelder det selskapene Origo Advisors og China Commodities Absolute Return, skriver E24: «Denne informasjonen er hentet fra Origo Partners offisielle års- og halvårsrapporter fra 2009 og frem til og med 2018, og opplysningene er kryssjekket med andre dokumenter vi har fått tilgang på fra Isle of Man, hvor de nevnte selskapene er registrert. Det trekkes spesifikt frem i regnskapsnotene (til Origo Partners) at Rynning og Ponnert gjennom sine selskaper kontrollerer OAL. Som administrerende direktør har Rynning gjennom flere år signert denne informasjonen. Det er vanskelig å legge til grunn at han har signert på uriktig informasjon.»

E24 har dokumentert at «**minst en milliard kroner endte i skatteparadis og selskaper Rynning kontrollerte**. I saken fremgår det tydelig hvilke beløp som ble overført til de to Rynning-kontrollerte selskapene. I tillegg redegjør saken for 109 millioner dollar i overføringer til 14 selskaper på Cayman Islands og De britiske jomfruøyer. E24 har ikke funnet belegg for å kalle alle pengeoverføringene for investeringer: «Det er beskrevet tydelig i saken hvordan store summer endte opp i skallselskaper hvor det er usikkerhet rundt hvorvidt pengene noen gang faktisk endte opp i selskapene som man skulle investere i.»

Siden klager bruker mye tyngde på å påpeke at dette er et børsnotert selskap, så er det for E24 viktig å opplyse: «Origo Partners ikke er notert på hovedlista hos London Stock Exchange (LSE), men ved Alternative Investment Market (AIM). Det stilles helt andre og langt mindre strenge krav til selskaper ved AIM enn LSE. Her trenger selskapene blant annet ikke å forholde seg til UK Corporate Governance Code, som er britisk standard for god selskapsledelse. AIM blir for øvrig hyppig kritisert nettopp for mangel på reguleringer, og FT-korrespondent Kate Burgess skrev så sent som i 2017 at «AIM har blitt sammenlignet med Det ville vesten så mange ganger at det har blitt en klisjé.»

Klager har ikke pekt på VVP 4.14/4.15, men E24 ønsker likevel å redegjøre for kontakten med klager:

I februar 2019, tre måneder før publisering, tok E24 kontakt med Rynning. * 25. februar møtte Rynning E24 i Akersgata 55 til et to timers intervju om hele sakskomplekset. Lydopptak og foto ble avtalt på forhånd. * 27. februar ettersendte Rynning en e-post med «meget viktige opplysninger for bakgrunn». «Det var starten på en lang utveksling i etterkant, hvor også vi stilte mange oppfølgingsspørsmål – og forespurte at han svarte on-record.»

Den 8. mai kl 09.00 fikk Rynning opplest et manusutkast til sak, inkludert tittel/ingress og Rynnings egne sitater og skriftlige imøtegeåelser. «Advokat Kim Ellertsen deltok under opplesningen. Rett etter dette sendte E24 en e-post med alle sitater og imøtegeåelser til skriftlig gjennomlesing. Advokaten sendte E24 «kommentarer til sitatene» senere samme dag, inkludert et to siders Word-dokument med ytterligere synspunkter fra Rynning. Vår nyhetssjef meddelte til Ellertsen at vi ville gjøre noen endringer og presiseringer som reflekterte tilbakemeldingene, men at vi ikke kunne trykke hele vedlegget ordrett - blant annet fordi det inneholdt udokumenterte faktiske påstander. I dialogen rundt denne tilbakemeldingen, og etter noen justeringer i saken, ble 9. mai Rynning tilbudt et nytt og avsluttende tilsvaret til E24s sak. Advokaten oversendte tilsvaret 10. mai. Dette ble publisert i sin helhet.» E24s spesial ble publisert 12. mai kl 12.00.

2) Utelatelser av opplysninger: Kina og interessekonflikter
E24 mener ikke at vesentlige opplysninger er utelatt i saken. «[D]et kan virke som om

Rynning mener at hans kommentarer og synspunkter skulle få oss til å gå bort fra å omtale forhold som er dokumentert gjennom et omfattende materiale. Det er ikke noe presseetisk brudd å ikke endre en sak fordi en omtalt part kommer med en rekke udokumenterte påstander i sin imøtegåelse. Den som leser saken, vil også se at Rynnings kommentarer og innvendinger kommer flere ganger i teksten, ikke bare avslutningsvis, som klager hevder. Klager har for øvrig over flere måneder fått mulighet til å forklare for eksempel hva som var de underliggende verdiene i disse skallselskapene, uten at vi har fått konkrete svar på dette.»

Når det gjelder klagers påstand om at John Chapman er E24s "hovedkilde", er ikke dette riktig, skriver E24: «For det første er saken i all hovedsak bygget på skriftlig informasjon. For det andre er nettopp Rynning selv den mest synlige kilden i saken. For det tredje: Det er selvsagt umulig å kommentere alle detaljer rundt vår kildebruk, men det vi kan si er at det var først etter flere måneders arbeid med denne saken at vi overhodet kom i kontakt med Chapman. Uansett er påstanden om at John Chapman skal være engasjert av Brooks Macdonald for øvrig ikke funnet dokumentert, den er sjekket opp flere ganger, og dette er påpekt tidligere overfor Rynning. Han har heller ikke selv kunnet dokumentere denne påstanden på noen måte. Brooks Macdonald er ikke kunde av Chapman, og de nevnte søksmålene hadde ikke noe med han å gjøre. Vi har sjekket opp grundig at det ikke finnes noen slik kobling.»

3) Oppsummering, atferd og publisering

E24 skriver at avisen involverte klager tidlig i arbeidet, stilte åpne spørsmål og brukte mye tid på forklaringene. Dette kildearbeidet har selvsagt ført til justeringer og endringer underveis i arbeidet. Men: «Vi kan som sagt altså ikke endre på vår journalistikk fordi Rynning forklarer seg i strid med skriftlige kilder, og ei heller kan forklare hvorfor han har skrevet under på papirer som han i dag mener er feil. Her er det også verdt å nevne seg at Rynning endret svarene sine underveis i arbeidet med saken, etter hvert som han fikk presentert hvilke fakta og hva slags dokumentasjon vi hadde. Når Chris Rynning omtaler dette som regnskapsmessige nedskrivninger, er det verdt å påpeke at nedskrivninger i henhold til regnskapsloven er å regne som tapte verdier. Og da må man forholde seg til det. Redaksjonen kan ikke legge klagers tro eller håp på verdistigning til grunn for omtalen av selskapets verdier.»

Klager opprettholder klagen og utvider den også til å gjelde VVP 4.14.

Klager reagerer fortsatt på at, «alt er tapt», ikke har rot i virkeligheten. «Selskapet har utbetalt betydelig med kontanter i utbytte til alle aksjonærene i 2019. Samtidig er det sterke uenigheter rundt styrets nedskrivning av selskapets verdier. E24 har ikke dekning for sine påstander. «

Når det gjelder selskaper «under nordmannens kontroll» viser både tilsvaret og artikkelen at E24 ikke forstår hva ordet «kontroll» betyr: «Kontroll i et selskap betyr å ha negativt flertall eller flertall alene (for eksempel mer enn femti prosent) i selskaper. Jeg har ikke hatt kontroll eller flertall alene i noen av de aktuelle selskapene i de periodene E24 omtaler. Jeg har vært eller opptrådt som minoritetsseier uten kontroll. At Ponnert også har hatt eierandeler endrer ikke det faktum. E24 har ikke dekning for sine påstander.

Artikkelen fremstiller det som om jeg har hatt og misbrukt kontroll. Selv tilsvaret fra E24 viser at jeg ikke har kontroll alene. Jeg har ved flere anledninger påpekt dette faktum for E24 uten at de har endret sine påstander eller tatt med mitt tilsvarende, noe som er brudd på VVP 4.14.

E24 skriver i svaret at det «ikke» dreier seg om «investeringer» og at det er «usikkerhet» om hvordan investeringene ble anvendt. «Det er oppsiktsvekkende at E24 mener at de har bedre informasjon enn revisorene, styrene, aksjonærene og de relevante børsmyndighetene her. Fremstillingen fra E24 formidler et syn fra en part som er i åpen konflikt med undertegnede. Jeg kan ikke se at E24 har dekning for sine påstander og ordbruk.»

E24 skriver at Origo ikke er listet på hovedlisten på «London Stock Exchange» (LSE), men på London Stock Exchange «AIM». «Selskapet er børsnotert på London Stock Exchange AIM som har adoptert de standardene som er vanlig på LSE hovedlisten for denne type selskap. Dette er omfattende standarder som sofistikerte investorer og finansielle institusjoner stiller seg bak.»

E24 skriver at jeg skal ha kommet med «udokumenterte påstander». «Det er ikke korrekt, både 2 advokater og jeg sendte en betydelig mengde skriftlig dokumentasjon som tilbakeviste påstandene fra E24 og deres kilder. E24 har valgt å bruke deler av min dokumentasjon som en avsluttende bemerkning, uten å fremstille at de forholdene E24 beskriver eller kildene omtaler er bestridt. Motpartens historie blir tatt for fakta, mens mitt dokumenterte forsvar blir «udokumenterte påstander».

Klager skriver: «Jeg har lagt frem skriftlig dokumentasjon til E24 om at John Chapman er Brooks Macdonald sin oppnevnte styreformann i Origo og at dette er noe aksjonærene og markedet kjenner godt til (Brooks er den tapende part i rettsaker mot selskapet). Oppnevningen av Chapman fra Brooks Macdonald er dokumentert av selskapets egne børsmeldinger og offentlige protokoller (vedlegg 1).

E24 registrerer det nye klagepunktet, VVP 4.14, og viser til gjennomgang i forrige tilsvarende. «* Vi tok kontakt med Chris Rynning tre måneder før publisering. * Vi møtte ham til et flere timers møte 2,5 måned før publisering. * Siden hadde vi omfattende kontakt på e-post og telefon med Rynning og/eller advokat. * 8. mai fikk Rynning leste opp et manusutkast. * Etter dette gjorde vi noen endringer, og Rynning fikk et avsluttende tilsvarende på trykk.»

E24 vil imidlertid kommentere noen av påstandene i klagers svar:

Om «*tapt alt*»: «Det har, ifølge Origo Partners halvårsrapport for første halvår 2019, blitt vedtatt å betale utbytte på 2,1 millioner dollar. Som i første tilsvarende ønsker vi å sette dette i kontekst ved å vise til investert beløp på 240 millioner dollar, og at dette for investorene oppleves som alt.» E24 viser også til at klager i et [intervju med Adresseavisen](#) 15. mai, selv uttalte at han hadde «tapt alt».

Om «*under nordmannens kontroll*»: «Det kommer klart frem av saken at Rynning og Origo Partners' finansdirektør Niklas Ponnert eide 50 prosent hver av begge de nevnte selskaper i den aktuelle tidsperioden, og kontrollerte dermed selskapene sammen.

Vi skriver om selskapet Origo Advisors Limited (OAL): " Rynning etablerte selskapet og eide det sammen med Origos finansdirektør Niklas Ponnert. Rynning satt også i OALs styre." Vi skriver om selskapet China Commodities Absolute Return (CCF) at også dette selskapet ble eid av Rynning og Ponnert.

E24 skriver at det ikke er riktig at klager har sendt betydelig mengde skriftlig dokumentasjon: «Han har ikke sendt noe dokumentasjon, annet enn å vise til - for eksempel - børsmeldinger fra Origo Partners, offentlig tilgjengelig informasjon vi selv har gjennomgått

og brukt til å underbygge den publiserte saken. [...] Dokumentasjon har vært et sentralt spørsmål i vårt arbeid med denne saken. Vi har ikke stilt strengere krav til Rynning om å dokumentere sine påstander enn vi har til noen av de øvrige kildene. Å ha rett til imøtegåelse eller tilsvar er ikke likestilt med å få alle påstander publisert. Vi ettergikk Rynnings forklaring grundig, og det av påstander som ikke kunne verifiseres eller dokumenteres, ble ikke med.»

E24 skriver: «Vi er fra tidligere kjent med børsmeldingen Rynning har lagt ved i sitt tilsvar, og det faktum at John Chapman ble oppnevnt til styreledervervet av Origo Partners' største aksjonær Brooks Macdonald. Det skjedde høsten 2017. Nevnte konflikt mellom hovedaksjonær Brooks Macdonald og Origo ble løst ved forlik over ett år tidligere. [...] Det er ikke noe kontroversielt ved at John Chapman ble oppnevnt av største aksjonær i Origo Partners. Som styreleder representerer han aksjonærene og ble, ved oppnevningen, gitt et tydelig oppdrag på vegne av dem: Å rydde opp i selskapet og redde eventuell gjenværende kapital. Dette påpekes i saken. Det er imidlertid en forskjell mellom å ha en profesjonell agenda, slik Chapman har, og en personlig hevnbasert agenda, slik Rynning innledningsvis både i intervjuer og til PFU har påstått. Dette siste har vi sjekket grundig, og utelukket. Det kan tilføyes at John Chapman er langt mer kritisk til forholdene i Origo Partners i de offentliggjorte årsrapportene til selskapet enn det han er i intervju med oss. I tillegg til noen direkte sitat fra Chapman, siterer vi også fra årsrapporten 2017 i vår sak. Origo Partners er et børnotert selskap og årsrapportene er offentlig tilgjengelig informasjon som går ut til investorer og marked.»

Klager ba om en siste replikk, fordi han mener E24 ikke kan vise til hva andre aviser har publisert, og skriver: «E24 refererer til noe jeg sa til Adresseavisen den 15. mai 2019, altså flere dager etter at E24 hadde publisert sin artikkel om meg. Jeg var langt nede på den tiden. Jeg opplevde en massiv medieoppmerksomhet og var sterkt preget av situasjonen.»

Klager reagerer også på at E24 fortsetter å underspille styreleder John Chapmans betydning i fortellingen om Origo Partners og hovedaksjonæren Brooks Macdonald. Grunnen er åpenbar: Chapmans motiver som hovedkilde til artikkelen passer ikke inn i «narrativet» om den norske «Kinahjelperen» som gjennomgående presenteres som den som kontrollerte alt.»

E24 har ikke mer å tilføye, idet E24 mener det blir gjentakelser.